

The Effect of Student-Designed Journals in Social Studies Teaching on Academic Achievement and Attitude towards the Course¹

Çağrı YİĞİT², Nusret KOCA³, Abdullah GÖKDEMİR⁴

Abstract

The aim of the study is to determine the effect of the student-designed social studies journal on the academic achievement and attitudes of 7th grade students. The research was carried out using a sequential mixed-method research design. In the 2018-2019 academic year, a total of 33 students in the experimental and control groups, studying in the 7th grade of the state secondary school affiliated to the Ministry of National Education in the Central Anatolian Region of Türkiye, constituted the participants of the study. In the study, data were collected using Social Studies Attitude Scale, Academic Achievement Test and Semi-Structured Interview Form. In the research study, academic achievement test and attitude scale towards social studies were implemented as a pre-test. After the pre-tests were completed, the student-designed social studies journal was started to be prepared with the experimental group. It was aimed to publish the learning outcome-oriented Social Studies journal by the experimental group as three issues. The application content of the research was limited to the learning outcomes, skills and values of the 1st, 2nd and 3rd units of the Social Studies 7th grade curriculum. In this process, the normal course process continued with the control group. The experimental group was given activities such as research, examination, drama, interview, poem, story, letter, and cartoon related to the learning outcomes in the first three units of the 7th grade social studies curriculum, and the lessons in the was taught as prescribed by the curriculum during this process. In addition, the attitude scale towards the social studies lesson was applied to the students in the control and experimental groups as a post-test. Finally, semi-structured interviews were conducted with the students in the experimental group. Since the distribution was normal in the analysis of quantitative data, t-test was used and content analysis was used in the analysis of qualitative data. As a result of the research, it has been revealed that the student-designed social studies journal has an effect on academic achievement and attitude towards the course. In addition, it has been stated that the student-designed social studies journal is important in increasing motivation towards the course.

Keywords

Social studies
Student-designed journals
Academic achievement
Attitude

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 16.09.2022
Kabul Tarihi: 22.12.2022
E-Yayın Tarihi: 31.12.2022

¹ This study was produced from the master's thesis of the first author.

² Teacher, Ministry of National Education, Türkiye, cagriyigit@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1616-5603>

³ Prof. Dr., Afyon Kocatepe University, Faculty of Education Türkiye, nkoca@aku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1415-9683>

⁴ Dr., Muğla Sıtkı Kocman University, Faculty of Education, Türkiye, agokdemir@mu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1709-1327>

Introduction

Education is a factor that covers different dimensions from family, school, environment, parents, friends, teachers and affects every aspect of a person's life. In today's society, where rapid change and development is experienced, individuals have to be in harmony with the people they live with while living the life they want to continue their lives. There are, certainly, different definitions of such an important phenomenon that affects the society in many ways. According to the definition by Sanemoğlu (2018), education is the process of creating desired behavior or changing desired behavior in the most general sense. In other words, education is defined as the process of bringing about the desired behavioral change through the individual's own life and intentional acculturation (Demirel, 2018). Education, which is defined in various ways, has a very active role in how individuals will represent themselves in society, which values they will adopt, and how they will determine their personality. Thanks to this role, the generations that grow up will be individuals who are open to political and cultural change, have a national identity and a contemporary level. Certainly, the understanding of education for children who have a social purpose and who will continue to exist in the society as an individual has also undergone radical changes. Schools are the places where this understanding of education will be created and kept alive in future generations.

Schools are institutions at various levels that try to provide students with the desired learning intentionally and efficiently. In other words, schools are institutions that help the realization of desired learning in a planned manner. Teachers enable the realization of desired learning or the formation of desired learning in schools (Sanemoğlu, 2018). As a result of the changing understanding in the education, the constructivist approach is carried out in the teaching process. With the effect of constructivist understanding, while teachers take the role of guide in education, students are at the center of education and constitute a power that is the future of society.

In the globalizing world, technology is developing rapidly, mass media are influencing and shaping human life. Technology, which enters all areas of life and is actively used, has directly affected education, especially people's lifestyles, value judgments and health conditions. With the development of technology, computers, web and tablet PCs that are adjusted according to student speed have emerged. Before technological developments, teachers created alternative learning environments in order to make students active in the traditional classroom environment.

The first thing that comes to our mind in this regard is the school gardens and the prepared board and wall newspapers. In addition to these, course learning outcomes were supported by products such as, stories, letters, research articles. With the widespread use of technological developments and the increase in economic opportunities, it has been ensured that the studies carried out become a print newspaper ahead of the wall newspaper, and it has become more useful for all students. Learning environments supported by the use of newspapers attract the attention of students, increase their motivation and support their achievements.

Today, students are not content with only textbooks. In order to support students in their learning environment, besides newspapers, journals are published in schools. Journals prepared by students have an important place in the learning processes of students. Student journals are an educational tool where the child can show himself with his knowledge, skills and abilities in education, development and participation in society (Yalçın ve Aytaş, 2008). By providing the students with the opportunity to design their own journals in groups depending on the learning outcomes, the motivation of the educational environment increases and thus achievement increases. With the effect of developing technology, journals have an important role in filling the gap between textbooks and current issues. These journals are entertaining and informative for children, as well as encouraging them to read.

Although it is common practice to publish journals in schools, they are generally non-systematic studies in which certain students are active. For this reason, it is important to create a product by activating all students and directing each student to various activities. Since people are active, curious and playful creatures from birth, they are ready to learn and explore (Ryan and Deci, 2000). Intrinsic factors such as the curiosity to learn and the pleasure of achievement increase the motivation of individuals (Lepper, 1988). The journals designed by the students have a great

importance in the education process due to the reasons such as the sense of curiosity and pleasure in learning, the activeness of the students in the learning process, and the fact that the journals are entertaining and informative for children. Since the social studies course enables to make sense of daily life, to understand people's behaviors in social environments and the world we live in, the design of the journal for this course will activate the learning processes of the students and ensure that their learning outcomes are ensured properly. The motivation of the students, who have the opportunity to make a production thanks to the student-designed social studies journal prepared for the social studies course, will be positively affected by this situation. It is important to actively reveal the creativity of each student by directing them to in-school and out-of-school learning environments by using methods and techniques suitable for their own learning style, to make them experience the pleasure of producing something, and to reinforce their perceptions and topics in social studies lessons. From this point of view, the aim of this research is to determine the effect of the student-designed social studies journal on the academic achievement and attitudes of 7th grade students.

Method

The Research Design

This research, which aimed to determine the effect of the student-designed social studies journal on academic achievement and attitude towards the course, was carried out with a sequential mixed design. Quantitative data are dominant in the sequential explanatory mixed design, and after the analysis of the quantitative data, the qualitative data are analyzed and the quantitative data are supported by the qualitative data (Baki and Gökçe, 2012). In the quantitative part of this study, a quasi-experimental design with pretest-posttest control group was used. The quasi-experimental design of the research is presented in Table 1.

Table 1. The implementation process of the quasi-experimental design

G ₁	O _{1,1}	X	O _{1,2}
G ₂	O _{2,1}		O _{2,2}

G₁: The experimental group in which the student-designed journal method was applied

G₂: The control group in which the normal program was applied

X: Student-designed journal method

O_{1,1} and O_{2,1}: Pre-test scores

O_{1,2} ve O_{2,2}: Post-test scores

In the qualitative part of the study, interviews were conducted with the students and their opinions on the process of preparing a student-designed social studies journal were taken.

Study Group

The research was carried out in the state secondary school affiliated to the Ministry of National Education in the Central Anatolia Region of Türkiye in the 2018-2019 academic year. Experimental and control group consists of 7th grade students. The applications and lessons in the control and experimental groups were carried out by the researcher at equal times. A control and experimental group was created in order to learn the effect of the independent variables on the dependent variable. In the formation of the groups, importance was given to the fact that the subjects were complete and not heterogeneous. The purpose of choosing groups with the same capacity is to determine that the results to be achieved are only due to independent variables and to preserve the authenticity of the research. Before starting the research, the school where the application will be made was determined first.

In order to carry out the study without any problem, the institution where the researcher works was preferred. Before carrying out the study, the necessary permissions were obtained. The numbers and genders of the students in the experimental and control groups of the study are given in Table 2.

Table 2. The number of students in experimental and control group

Group	Female	Male	Total
Experimental	13	4	17
Control	9	7	16

Table 3 shows the independent sample t-test results, in which the social studies course attitude scale and academic achievement test pre-test scores were compared to determine that the experimental and control groups were equivalent to each other.

Table 3. Independent sample t-test results of the pre-test scores of the experimental and control groups

Scale	Measure	Group	N	$\bar{X}$	Ss	df	t	p
Attitude scale	Pre-test	Experimental	17	107.94	5.78	31	.97	.33
		Control	16	109.62	5.17			
Academic achievement test	Pre-test	Experimental	17	13.64	1.22	31	.24	.80
		Control	16	13.50	2.09			

When Table 3 is examined, it is seen that the mean score of the experimental group was ($\bar{X}$) 107.94 and the mean score of the control group was ($\bar{X}$) 109.62 in the social studies course attitude scale pre-test. Although the mean of the control group is higher than the experimental group, there is no statistically significant difference between the mean scores ($t_{(31)} = .97$; $p > .05$). In other words, the attitudes of the students in the experimental and control groups to the social studies course do not differ before the experimental procedure. In the academic achievement test, it was seen that the mean score of the experimental group was ($\bar{X}$) 13.64, the mean score of the control group was ($\bar{X}$) 13.50, and the difference between the means was not statistically significant ($t_{(31)} = .24$; $p > .05$). In other words, there is no significant difference between the academic achievements of the students in the experimental and control groups in the social studies course. These two findings show that both the experimental and control groups started the experimental process at the same level according to the attitude towards the course and the course achievement criteria.

Data Collection Tool

In the research, "Social Studies Attitude Scale" was used to measure students' attitudes towards the social studies course, and "Achievement Test" was used to measure the academic success of the student-designed social studies journal. In addition, a semi-structured interview form was used to determine the opinions of the students in the experimental group on the process of preparing a student-designed social studies journal.

Social Studies Attitude Scale, was developed by Demir and Akengin (2010). This scale was used to determine the attitudes of the students in the control and experimental groups towards the social studies course. Necessary permissions were obtained for the scale before it was used in the research. There are 14 negative and 12 positive items in the scale. Negative items in the scale are scored inversely while scoring. The scale was prepared as a five-point Likert scale. It is stated that as the score obtained from the attitude scale increases, the positive attitudes of the students towards the social studies course increase. The internal consistency reliability coefficient of the scale was calculated as 0.93.

Academic Achievement Test, was developed by researchers to measure the effect of a student-designed social studies journal on academic achievement.

Before the achievement test was developed, necessary expert opinions were consulted and the relevant literature was examined. In the first stage of the research, a table of specifications was created showing the 13 learning outcomes in the units of Individual and Society, Culture and Heritage, People, Places and Environments, which are the first three units of the 7th grade of the social studies curriculum (Table 4). In accordance with the learning outcomes of the Individual and Society, Culture and Heritage, People, Places and Environments units, activities were determined by the researcher in a way that would be suitable for students' abilities.

Table 4. The learning outcomes of academic achievement test's table of specifications

Learning outcomes	Question No
SS.7.1.1. The student revises his/her own behaviors and attitudes by identifying the behaviors and attitudes that affect communication	1,2,3,4
SS.7.1.2. The student uses positive communication way in personal-social relations.	5,6,7
SS.7.1.3. The student discusses the role of media in social interaction and change.	8,9
SS.7.1.4. The student implements his/her rights and fulfills his/her responsibilities while making use of communication tools.	10,11,12
SS.7.2.1. The student explains how the Ottoman Empire emerged as a political power and the factors affecting this situation.	13,14,15
SS.7.2.2. The student examines the conquest policy of the Ottoman Empire.	16,17,18
SS.7.2.3. The student explains the change process of the Ottoman Empire by associating it with other developments in Europe.	19,20
SS.7.2.4. The student makes determinations about the economic and social changes depending on the institutions that emerged as a result of the innovation movements in the Ottoman Empire.	21,22,23,24
SS.7.2.5. The student shows examples of art, aesthetics and culture in the Ottoman Empire.	25,26,27
SS.7.3.1. The student makes determinations about the facts that affect the settled life from the past to the present, along with various studies.	28,29,30
SS.7.3.2. The student makes inferences about the demographic situation of Türkiye based on the factors affecting the population distribution in Türkiye.	31,32,33
SS.7.3.3. The student presents the reasons and consequences of immigration with various studies for discussion.	34,35,36
SS.7.3.4. The student exemplifies the negative situations that will occur when fundamental rights such as the freedom of residence and travel are restricted.	37,38

The 38-question test items covering the learning outcomes of the first three units were developed by taking expert opinions. A pilot study was conducted with 153 students in order to analyze the validity and reliability of the items. After the piloting, the item difficulty indexes and item discrimination values of the test items were examined and the reliability value was calculated. In line with the analyzes obtained and considering the content validity, unsuitable test items were removed in line with expert opinion. Considering these criteria, the "Achievement Test" consisting of 25 items was developed. It has been determined that the academic achievement test is of medium difficulty and is a reliable test that helps to distinguish between those who know and those who do not know (validity).

The Semi-Structured Interview Form, was prepared by the researcher to determine the opinions of the students in the experimental group about the student-designed social studies journal. In the form, "What are your views on the student-designed social studies journal?" question is included.

The Data Collection Process

The attitude scale towards the social studies course and the academic achievement test were used to collect the data. At the beginning of the research, an academic achievement test and an attitude scale application for the social studies lesson were applied as a pre-test, and the students' previous knowledge about the learning outcomes of the specification table in this application was examined. After the implementation of the pre-tests was completed, the student-designed social studies journal was started to be prepared with the experimental group. It was aimed to publish a learning outcome-oriented Social Studies journal by the experimental group, with three issues in October, November and December. The application content of the research was limited to the learning outcomes, skills and values of the 1st, 2nd and 3rd units of the Social Studies 7th grade curriculum. In this process, the normal course process continued with the control group. The experimental group was given activities such as research, examination, drama, interview, poem, story, letter, and cartoon related to the learning

outcomes in the first three units of the 7th grade social studies curriculum, and the lessons in the was taught as prescribed by the curriculum during this process. The activities in the experimental group were supported by visuals in. The control group, on the other hand, was not intervened and the normal course continued. In the experimental group, a student-designed social studies journal was prepared and published as 3 issues, which included activities covering the course learning outcomes of the Individual and Society, Culture and Heritage, People, Places and Environments units. When the application process was over, the students in the experimental and control groups were given a post-test to determine their academic achievement. In addition, the attitude scale towards the social studies lesson was applied to the students in the control and experimental groups as a post-test. Finally, semi-structured interviews were conducted with the students in the experimental group.

Data Analysis Process

Whether the data is normally distributed or not is of great importance in determining the statistical techniques to be used in the analysis of data obtained from quantitative data collection tools. The Shapiro-Wilk value can be used to control the normal distribution when the sample size is less than 30 (Karagöz, 2016). However, it is recommended to make a decision about the normal distribution by examining the skewness and kurtosis coefficients of the data (Field, 2006).

Table 5. The results of the normality test of the data

Scale	Measure	Group	N	Skewness	SE	Kurtosis	SE	Shapiro-
Attitude scale	Pre-test	Experimental	17	-.32	.55	-.69	1.06	.56
		Control	16	-.45	.56	.01	1.09	.88
	Post-test	Experimental	17	-1.13	.55	1.16	1.06	.87
		Control	16	-.23	.56	-1.48	1.09	.10
Academic achievement test	Pre-test	Experimental	17	.07	.55	-.76	1.06	.10
		Control	16	-.02	.56	-1.17	1.09	.36
	Post-test	Experimental	17	.16	.55	-.88	1.06	.59
		Control	16	-.25	.56	-.95	1.09	.27

The data obtained from the quantitative data collection tools were analyzed with the help of the statistical package program. Table 5 shows the results of the normality tests of the data obtained from the data collection tool used in the research groups as pre-test and post-test. According to these results, it was determined that the skewness coefficients of the data obtained from the experimental and control groups in both measurements from the attitude scale were between -1.13 and -.23, the kurtosis coefficients were between -1.48 and .01, and the Shapiro-Wilk coefficients were between .10 and .88. In the academic achievement test, it was determined that the skewness coefficients of the data obtained from the experimental and control groups in both measurements were between -.25 and .16, the kurtosis coefficients were between -1.17 and -.76, and the Shapiro-Wilk coefficients were between .10 and .59. According to Can (2018), Karagöz (2016), Tabachnick and Fidell (2007), since these values show that the data obtained are normally distributed in each measurement, the data obtained from the measurement tools were analyzed with the dependent sample t test and the independent sample t test. Although these two analysis methods strongly determine the direction of significant difference between measurements or groups, they do not show the degree of effect of the difference. Therefore, the effect size (η^2) was calculated based on the results of both analysis methods. The results obtained from this calculation are evaluated as small effect ($\eta^2=.2$), medium effect ($\eta^2=.5$), large effect ($\eta^2=.8$) and very large effect ($\eta^2>1.00$) (Can, 2018). In addition, in the statistical analysis, it was determined that the Levene test results were not significant ($p>.05$), that is, the variances were evenly distributed. It was determined that the internal consistency coefficients (Cronbach Alpha) of the data obtained using the attitude scale in each measurement ranged from .78 to .92, and the reliability of the data obtained from the academic achievement test in each measurement (KR-20) ranged from .74 to .78. These values show that the reliability of the data is sufficient. In the analysis of qualitative data, content analysis was carried out. Interviews were conducted with the students in the experimental group. The data obtained as a result of the interviews were put into written form. Codes and categories were created in line with the answers given by each student to the question, and another

researcher from the researcher carried out the expert opinion. The two researchers later came together and agreed on the points of disagreement.

Findings

Table 6 shows the results of the dependent groups t-test conducted to compare the social studies attitude and academic achievement test pre-test and post-test scores of the students in the experimental and control groups in the study.

Table 6. Dependent sample t-test results of the pre-test and post-test scores of the experimental and control groups

Scale	Group	Measure	N	$\bar{X}$	Ss	df	t	p
Attitude scale	Experimental	Pre-test	17	107.94	5.78	16	6.62	.00*
		Post-test	17	118.11	2.89			
	Control	Pre-test	16	109.81	5.17	15	.18	.86
		Post-test	16	109.62	6.41			
Academic achievement test	Experimental	Pre-test	17	13.64	1.22	16	9.39	.00*
		Post-test	17	19.47	2.69			
	Control	Pre-test	16	13.50	2.09	15	3.43	.00*
		Post-test	16	14.62	2.60			

*p<.05

Table 6 shows the dependent sample t-test results of the experimental and control groups' scores obtained from the pre-test and post-test applications of the data collection tools. Accordingly, it is seen that the social studies course attitude scale post-test mean of the experimental group ($\bar{X}$ =118.11) increased significantly compared to the pre-test mean before the experimental procedure ($\bar{X}$ =107.94), and this difference was statistically significant ($t(16)$ =6.62; p <.05). In the control group, it was determined that the pre-test scores ($\bar{X}$ =109.81) of the social studies course attitude scale means did not make a significant difference compared to the post-test ($\bar{X}$ =109.62), and the current difference was not statistically significant ($t(15)$ =.18; p >.05). More clearly, it can be said that the teaching activities carried out within the scope of the student-designed journal applied to the experimental group provided a positive development in the attitudes of the participants towards the social studies course, while the teaching applied to the control group did not create a significant change in their attitudes towards the course. In the experimental group, the academic achievement test post-test mean ($\bar{X}$ =19.47) increased significantly compared to the pre-test mean ($\bar{X}$ =13.64) before the experimental procedure (Table 6) and this difference was statistically significant ($t(16)$ =9.39; p <.05). In the control group, it is seen that the means of the academic achievement test increased in the post-test ($\bar{X}$ =14.62) compared to the pre-test ($\bar{X}$ = 13.50), and the difference between the means was statistically significant ($t(15)$ =3.43; p <.05). In other words, it was determined that student-designed journal activities applied to the experimental group had a significant effect on the academic achievement of the social studies course.

Table 7 shows the results of the independent groups t-test, which was conducted to compare the social studies attitude and academic achievement test post-test scores of the students in the experimental and control groups in the study.

Table 7. Independent sample t-test results of the post-test scores of the experimental and control groups

Scale	Measure	Grup	N	$\bar{X}$	Ss	df	t	p	η^2
Attitude scale	Post-test	Experimental	17	118.11	2.89	31	4.95	.00*	1.72
		Control	16	109.62	6.41				
Academic achievement test	Post-test	Experimental	17	19.47	2.69	31	5.24	.00*	1.83
		Control	16	14.52	2.60				

*p<.05

Table 7 shows the independent sample t-test results of the mean scores of the experimental and control groups in the social studies course attitude scale post-test. Accordingly, it was determined that the post-test mean of the experimental group ($\bar{X}=118.11$) was significantly higher than the post-test mean of the control group ($\bar{X}=109.62$) and the difference between the means was statistically significant ($t_{(31)}=4.95$; $p<.05$). According to this result, it was determined that the teaching activities carried out within the scope of the student-designed journal applied to the experimental group had a statistically significant more positive effect on the attitudes of the participants towards the social studies course compared to the teaching process applied in the control group, and the effect size was quite high ($\eta^2=1.72$).

When the mean scores of the experimental and control groups in the social studies course academic achievement post-test are examined in Table 7, it was determined that the post-test mean of the experimental group ($\bar{X}=19.47$) was significantly higher than the post-test mean of the control group ($\bar{X}=14.52$) and the difference between the means was statistically significant ($t_{(31)}=5.24$; $p<.05$). According to this result, it was determined that the teaching activities carried out within the scope of the student-designed journal applied to the experimental group had a statistically significant more positive effect on the academic achievement of the participants in the social studies course than the teaching process applied to the control group. The effect size is quite high ($\eta^2=1.83$).

The opinions of the participants in the experimental group regarding the application process carried out within the scope of the student-designed journal were analyzed and the themes are listed in Table 8.

Table 8. Student views on the student-designed social studies journal

Themes	f
Increasing motivation	14
Teaching with fun	9
Developing creativity	7
Impact on achievement	4
Academic development	4
Discovering talents/skills/abilities	3
Negative features	3

When the opinions of the participants in the experimental group on the activities carried out within the scope of the student-designed social studies journal in Table 8 were examined, it was seen that seven themes emerged. It is seen that student views on the student-designed social studies journal focus on the theme of increasing motivation ($f=14$). For the theme of increasing motivation, the student with the code S15 said, “...after we decided to publish a journal, we started making research. We were talking, we were discussing. We were doing it, using the tools we made. There was no end to the happiness we reached when we saw our photos in the first journal. As we succeeded, our effort to study increased...” The student with the code S9 said, “...Actually, I was biased before the journal, I liked it when I started doing it. I’m glad we designed this journal. There was information in the journals that I found interesting. I was looking eagerly. I was reading like drinking water. I was reading to the people at home. Everything was fine. We had good and exciting work. I wish it never ended, we made three journals, all three were good. I open and re-read our work. This year, there was a planned work. This has always been thanks to the journal.” When the opinions of the students in the experimental group were examined, teaching with fun ($f=9$) was another important theme. The student coded S2 for the theme of teaching with fun said, “...activating Hacivat and Karagöz was an activity that we had a lot of fun while preparing the journal. It was exciting to bring them to life by talking, to put on their masks. Another aspect of the study was that it was very attractive to write according to the texts appropriate to the subjects, not the ready-made texts.”

The theme of developing creativity ($f=7$) is another theme that emerged in the students’ views, and the student with the code S17 said about this theme, “...Actually, the most productive study for me was the brainstorming we did as a class before creating the journal. It was beneficial and productive for all students to say whatever came to their minds about the activities we should do, and thus to take and apply original ideas from them...” In addition to these three themes, the students in the experimental

group revealed the themes of effect on achievement (f=4), academic development (f=4), discovering talents/skills (f=3) and negative features (f=3).

Discussion, Result and Suggestions

In the study, the students in the experimental group were provided to design a social studies journal with in-class and out-of-class activities, while the course process was carried out normally in the control group. After the application, the data collection tools were applied to the experimental and control groups as a post-test. When the scores of the experimental and control groups from the pre-test and post-test applications of the data collection tools were examined, it was revealed that the social studies attitude scale post-test mean of the experimental group increased compared to the pre-test mean applied before the experimental procedure, and this difference was statistically significant. Accordingly, poetry, story, picture, biography, drama, cartoon, pantomime, film, criticism, brainstorming, column, joke, riddle, puzzle, chanson, design, letter, folk song, made within the scope of the student-designed social studies journal applied to the experimental group students. It is seen that activities such as dream screen have a more positive effect on the attitudes of the participants towards the social studies course than the traditional teacher-centered methods.

When the scores of the experimental and control groups from the pre-test and post-test applications of the data collection tools were examined, it was determined that the academic achievement test post-test mean of the experimental group increased compared to the pre-test mean before the experimental procedure, and this difference was statistically significant. When the literature is examined, it has been determined that active learning increases the academic achievement of students in the studies conducted by Çelikcan (2010), Şengün (2006), Bilgi (2008). According to these results, it was seen that the academic achievement of the experimental group, in which active learning techniques were applied while preparing the student-designed journal, was higher than the control group, and it was seen that the study was similar to the literature. Studies by Karaçağıl (2014) and Yüksel (2016) reveal that writing practices in social studies course increase students' creativity and academic achievement, and that the lesson becomes fun with the development of writing skills. In this study, stories, columns, poems, memoirs, news texts, essays and similar literary genres written within the scope of the student-designed journal show that the academic achievement of the experimental group students on the subject is effective in changing their verbal creativity in the positive field. These findings are in parallel with the above findings.

In the studies conducted by Turan (2015), Demirer (2013), Demir (2011), and Koçak (2004), it has been observed that the use of the story, which is one of the literary genres, in the social studies journal first increases the interest and then the academic achievement. In this study, students were asked to write stories on different subjects within the scope of the student-designed social studies journal, and as a result of the activities, it was observed that the interest of the students in the experimental group towards the lesson increased, their motivation increased, and their academic achievement increased. The experimental group students drew cartoons on the subject within the scope of the student-designed journal, and the visible improvement in their skills in drawing cartoons contributed to their increased interest in the social studies lesson, thus making the lesson more fun. This conclusion is also consistent with the results of the study conducted by Koçoğlu (2012). In the studies conducted by Ay (2018) and Gürler (2018), it was revealed that the letter and poetry writing activities used in the teaching of the social studies course contributed to student achievement, comprehension of the subject, and making the lesson more enjoyable by getting rid of the being dull. Within the scope of the learning outcome-oriented student-designed social studies journal, the students in the experimental group were provided to write poems and letters on different subjects. The change observed in the students in the experimental group shows parallelism with the aforementioned studies.

In addition, in this study, students in the experimental group were given various interview activities within the scope of the student-designed social studies journal. As a result of the events being included in the journal, it can be said that student motivation and attitude towards the lesson have improved positively. In general, the activities carried out within the scope of the journal also increase student achievement. This result is in line with the results of the research conducted by Özürlü (2010) and Torun (2018). Torun (2018) applied local community studies (interview, etc.) in the

experimental group and identified a significant difference in the experimental group students' attitudes towards the social studies course compared to the control group. Özü (2010) concluded in the study that out-of-class activities (interview, etc.) have a positive effect on student achievement.

In the qualitative part of the study, when the opinions of the students in the experimental group about the student-designed social studies journal were examined, it was stated that the application was mostly mentioned positively. It is seen that the student-designed social studies journal has a motivation-enhancing feature. In addition, it can be said that the student-designed social studies journal attracts attention, makes the lesson more enjoyable, prevents the lesson from being dull, contributes to the students' awareness of their abilities, and makes life itself a learning environment by going out of the classroom. With the student-designed social studies journal, suitable environments were provided for student-centered teaching in accordance with the constructivist theory. In the whole process, the teacher was the guide, the student was the designer, decision-maker and implementer, and the way for active learning was provided.

In line with the results of the study, the following suggestions can be made.

- ✓ The effect of the student-designed journal application on academic achievement and permanence can be applied in different courses and different learning outcome by changing the independent variables or by changing the education level.
- ✓ It would be beneficial to ensure that student-designed journals become popular in schools. Thus, activities can be carried out not only in the social studies course, but in every branch in accordance with the learning outcomes, and for this, teachers should be encouraged about such activities. In schools, not only social studies, but also journals can be published in accordance with the learning outcomes of each course.
- ✓ Since the cost of publishing a journal will be high, the learning outcome-based activities carried out in schools can be evaluated within the scope of e-journals and the cost can be reduced. This will provide an important advantage in terms of the becoming popular of learning outcome -oriented journals.

References

- Ay, A. (2018). *Sosyal bilgiler öğretim programında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir kullanımının öğrenci başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Erzincan Üniversitesi.
- Baki, A ve Gökçe, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70397> adresinden 25/12/2022 tarihinde ulaşılmıştır.
- Bilgi, M.G. (2008). *Ortaöğretim kurumlarında coğrafya dersi kapsamındaki çevre konularının öğretiminde aktif öğretim yöntemlerinin rolü* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Can, A. (2018). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Çelikkcan, Ş. (2010). *Sosyal bilgiler dersi bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanının aktif öğrenme yöntemleri ile işlenmesinin öğrencinin akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Demir, S.B. (2011). *Sosyal bilgiler öğretim programına göre tasarlanmış hikâyelerin etkililiği* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Demir, S.B. ve Akengin, Y. (2010). Sosyal bilgiler dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 26-40. <http://www.e-ijer.com/en/download/article-file/89705> adresinden 20/12/2022 tarihinde ulaşılmıştır.
- Demirel, Ö. (2018). *Eğitim sözlüğü*. (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Demirer, V. (2013). *İlköğretimde e-öyküleme kullanımı ve etkileri* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Field, A. (2006). *Discovering statistics using SPSS*. Sage.
- Gürler, A.Z. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde şiir kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Manisa Celal Bayar Üniversitesi.
- Karaçağıl, C.(2014). *Sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanmanın öğrenci akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Nobel.

- Koçak, A. (2004). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde Osmanlı Devleti'nin 19. ve 20. yüzyıllarının öğretiminde hatıra ve hikâyelerin kullanılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Koçoğlu, E. (2012). *6. sınıf sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının erişiyeye göre değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Lepper, M.R. (1988). Motivational considerations in the study of instruction. *Cognition and Instruction*, 5(4), 289-309. https://doi.org/10.1207/s1532690xci0504_3
- Özür, N. (2010). *Sosyal bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 54-67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Sanemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya* (25. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Şengün, N. (2006). *Yapılandırmacılık kuramına dayalı olarak hazırlanan aktif öğretim yöntemlerinin akan elektrik konusunda öğrencilerin fen başarıları ve tutumlarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Celal Bayar Üniversitesi.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2007). *Using multivariate statistics*. Pearson Education Limited.
- Torun, E. (2018). *Sosyal bilgiler dersinde yerel toplum çalışmalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Turan, M. (2015). *Tarihi hikâyelerin ilkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretimindeki önemi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Giresun Üniversitesi.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2008). *Çocuk edebiyatı*. Akçağ.
- Yüksel, T. (2016). *Ortaokul 5. sınıf Türkçe derslerinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazmaya dönük tutumlarına ve sözel yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Öğrenci Tasarımlı Dergilerin Akademik Başarıya ve Derse Karşı Tutuma Etkisi¹

Çağrı YİĞİT², Nusret KOCA³, Abdullah GÖKDEMİR⁴

Öz

Araştırmanın amacı, öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisinin 7.sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına etkisini belirlemektir. Araştırma sıralı karma desen modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ortaokulunun 7. sınıfında eğitim gören deney ve kontrol grubunda yer alan toplam 33 öğrenci çalışmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Çalışmada, Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği, Akademik Başarı Testi ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırmada ön test olarak akademik başarı testi ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Ön testlerin uygulanması tamamlandıktan sonra deney grubu ile öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi hazırlanmaya başlanmıştır. Üç sayı olacak şekilde deney grubu tarafından kazanım odaklı Sosyal Bilgiler dergisinin çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın uygulama içeriği Sosyal Bilgiler 7. Sınıf programının 1, 2, 3. Ünitelerin kazanım, beceri, değerleriyle sınırlı tutulmuştur. Bu süreçte kontrol grubu ile ders yapılmaya devam edilmiştir. Deney grubuna 7. Sınıf sosyal bilgiler programının ilk üç ünitesindeki kazanımlarla ilgili araştırma, inceleme, drama, röportaj, şiir, hikâye, mektup, karikatür gibi etkinlikler yaptırılmış ve kontrol grubuna ise geçen süre boyunca öğretim programının öngördüğü şekilde dersler işlenmiştir. Ayrıca, kontrol ve deney grubunda bulunan öğrencilere son test olarak sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. En son olarak deney grubunda yer alan öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Nicel verilerin analizinde dağılımın normal olmasından dolayı t testi, nitel verilerin analizinde de içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrenci sosyal bilgiler dergisi tasarımının akademik başarı ve derse karşı tutum üzerinde etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi derse karşı motivasyonu arttıran bir özelliğe sahip olduğu ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal bilgiler
Öğrenci tasarımlı dergi
Akademik başarı
Tutum

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 16.09.2022
Kabul Tarihi: 22.12.2022
E-Yayın Tarihi: 31.12.2022

¹ Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, cagriyigit@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1616-5603>

³ Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversite, Eğitim Fakültesi, Türkiye, nkoca@aku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1415-9683>

⁴ Dr, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye, agokdemir@mu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1709-1327>

Giriş

Eğitim aileden, okula, çevreye; anne-babadan, arkadaşına, öğretmene kadar farklı boyutları içine alan ve insanın yaşamının her alanını etkileyen bir faktördür. Günümüzde hızlı bir değişimin ve gelişimin yaşandığı toplumda bireyler yaşamlarını devam ettirmek istedikleri hayatı yaşarken, beraber yaşadıkları insanlarla da bir düzen içerisinde olmak zorundadırlar. Toplumun pek çok yönüyle etkileyen böylesi önemli bir olgunun elbette farklı tanımlarına rastlanmaktadır. Sanemoğlu'nun (2018) yaptığı tanıma göre eğitim en genel anlamda istendik davranış oluşturma ya da istendik davranış değiştirme sürecidir. Başka bir ifadeyle eğitim bireyin kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme süreci olarak tanımlanır (Demirel, 2018). Çeşitli tanımlarla ifade edilen eğitim bireylerin toplumda kendilerini nasıl temsil edeceği, hangi değerleri benimseyeceği, kişiliğini ne yönde belirleyeceği konusunda oldukça etkin bir rol oynamaktadır. Bu rol sayesinde yetişen kuşaklar siyasal ve kültürel değişime açık, milli kimliğe ve çağdaş seviyeye sahip bireyler olacaktır. Toplumsal amaç yüklenen ve bir birey olarak toplumda varlığını sürdüreceği çocuklara yönelik eğitim anlayışı da elbette ki köklü değişiklikler geçirmiştir. Bu eğitim anlayışının oluşturulacağı ve gelecek nesillerde yaşatılacağı yerler okullardır.

Okullar, istendik öğrenmeleri kasıtlı ve verimli bir biçimde öğrencilere kazandırmaya çalışan çeşitli düzeydeki kurumlardır. Başka bir ifade ile okullar planlı bir biçimde istendik öğrenmelerin gerçekleşmesine yardım eden kurumlardır. Okullarda istendik öğrenmelerin gerçekleşmesini ya da istendik öğrenmelerin oluşmasını öğretmenler sağlar (Sanemoğlu, 2018). Eğitim öğretim sürecinde değişen anlayış sonucunda, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim yapılmaktadır. Yapılandırmacı anlayışın etkisiyle birlikte öğretmenler eğitimde rehber rolünü üstlenirken öğrencilerse eğitimin merkezinde yer almaktadır ve toplumun geleceği olan bir güç oluşturmaktadır.

Küreselleşen dünyada teknoloji hızla gelişmekte, kitle iletişim araçları insan hayatına fazlasıyla nüfuz etmekte ve insan hayatını şekillendirmektedir. Hayatın her alanına giren ve aktif bir şekilde kullanılan teknoloji; insanların yaşam biçimleri, değer yargıları, sağlık koşulları başta olmak üzere eğitimi de doğrudan doğruya etkilemiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgisayarlar, internet ağları ve öğrenci hızına göre ayarlanan tabletler ortaya çıkmıştır. Teknolojik gelişmelerden önce geleneksel sınıf ortamında öğrencileri aktif hale getirmek için öğretmenler alternatif öğrenme ortamları oluşturmuşlardır. Bu konuda aklımıza ilk gelen okul bahçeleri ve hazırlanan pano ve duvar gazeteleridir. Bunlara ek olarak şiirler, hikayeler, mektuplar, araştırma yazıları gibi ürünler ortaya çıkararak ders kazanımlarını desteklemiştir. Teknolojik gelişmelerin yaygınlaşması, ekonomik imkanların artması ile yapılan çalışmaların duvar gazetesinin ilerisinde baskı gazete haline getirilmesi sağlanmış, tüm öğrenciler için daha kullanışlı hale gelmiştir. Gazeteler kullanılarak desteklenen öğrenme ortamları öğrencilerin ilgisini çekmekte, motivasyonlarını artırmakta, kazanımları desteklenmektedir.

Günümüzde ise öğrenciler yalnızca ders kitaplarıyla yetinmemektedirler. Öğrencilerin öğrenme ortamında desteklenmesi için gazetelerin yanında okullarda dergiler çıkarılmaktadır. Okullarda öğrenciler tarafından hazırlanan dergiler öğrencilerin öğrenme süreçlerinde önemli bir yer almaktadır. Öğrenci dergileri çocuğun eğitim, gelişim ve topluma katılımı konusundaki bilgi, beceri ve yetenekleri ile kendini gösterebileceği bir eğitim aracıdır (Yalçın ve Aytaş, 2008). Öğrenciler grup halinde dergilerini kazanımlara bağlı olarak kendileri tasarlama fırsatı sağlanarak eğitim ortamında motivasyon artırılarak öğretimin çıktılarını artırmaktadır. Gelişen teknolojinin etkisi ile birlikte dergiler ders kitapları ile güncel olaylar arasındaki boşluğu doldurmada önemli bir görevi vardır. Bu dergiler çocuklar için eğlendirici ve bilgilendirici olmasının yanı sıra onları okumaya da özendirilmektedir.

Okullarda dergi yayımlamak yaygın bir uygulama olarak karşımıza çıksa da genelde belirli öğrencilerin aktif olduğu, sistemli olmayan çalışmalardır. Bu nedenle tüm öğrencileri aktif hale getirerek her öğrenciyi çeşitli etkinliklere yönlendirerek bir ürün ortaya koyulması önemlidir. İnsanlar doğumlarından itibaren aktif, meraklı ve eğlenceli canlılar olmalarından dolayı öğrenmeye ve keşfetmeye hazırdırlar (Ryan ve Deci, 2000). Öğrenmeye duyulan merak ve başarmanın verdiği haz gibi içsel faktörler bireylerin motivasyonunu artırmaktadır (Lepper, 1988). Öğrenmeye duyulan merak ve haz alma duygusu, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif olması, çocuklar için dergilerin eğlenceli ve bilgilendirici olması gibi nedenlerden dolayı öğrenciler tarafından tasarlanan dergilerin eğitim

sürecinde büyük bir önemi bulunmaktadır. Sosyal bilgiler dersi günlük yaşamı anlamlandırmak, insanların sosyal ortamlardaki davranışlarını ve yaşadığımız dünyayı anlamayı sağladığından bu derse yönelik derginin tasarlanması öğrencilerin öğrenme süreçlerini aktif hale getirerek öğrenme çıktılarının sağlıklı olmasını sağlayacaktır. Sosyal bilgiler dersi için hazırlanan öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi sayesinde ürün ortaya koyma fırsatı bulan öğrencilerin motivasyonu bu durumdan olumlu etkilenecektir. Her öğrencinin kendi öğrenme stiline uygun yöntem ve teknikleri kullanarak okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlarına yönlendirerek onların aktif olarak yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak, ortaya bir ürün koymanın hazzını yaşatmak, sosyal bilgiler ders algılarını ve konularını pekiştirmek açısından önemlidir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisinin 7.sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına etkisini belirlemektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisinin akademik başarıya ve derse karşı tutuma etkisinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma sıralı karma desen ile gerçekleştirilmiştir. Sıralı açıklayıcı karma desende baskın olan nicel veriler olup nicel verilerin analizinden sonra nitel veriler analiz edilerek, nicel veriler nitel veriler ile desteklenir (Baki ve Gökçe, 2012). Bu araştırmanın nicel bölümünde, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın yarı deneysel deseni Tablo 1’de ortaya konmuştur.

Tablo 1. Yarı deneysel desenin uygulanma süreci

G ₁	O _{1.1}	X	O _{1.2}
G ₂	O _{2.1}		O _{2.2}

G₁: Öğrenci tasarımı dergi yönteminin uygulandığı deney grubu

G₂: Geleneksel programın uygulandığı kontrol grubu

X: Öğrenci tasarımı dergi yöntemi

O_{1.1} ve O_{2.1}: Ön test puanları

O_{1.2} ve O_{2.2}: Son test puanları

Araştırmanın nitel bölümünde ise öğrencilerle görüşme gerçekleştirilerek öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi hazırlama sürecine yönelik görüşler alınmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Türkiye’nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grubu 7. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Kontrol ve deney grubunda bulunan uygulamalar ve dersler eşit sürelerde araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkenine etkisini öğrenmek amacıyla bir kontrol ve deney grubu oluşturulmuştur. Grupların oluşturulmasında konuların tam olmasına ve heterojen olmamasına önem verilmiştir. Aynı kapasitedeki gruplar seçmekteki amaç ulaşılabilecek sonuçların yalnızca bağımsız olan değişkenler kaynaklı olduğunu tespit edebilmek ve araştırmanın gerçekliğini korumaktır. Araştırmaya başlamadan önce ilk olarak uygulamanın yapılacağı okul belirlenmiştir. Çalışmanın rahat yürütülmesi açısından araştırmacının görev yaptığı kurum tercih edilmiştir. Gerekli izinlerin alınmasının ardından araştırmaya başlanmıştır. Araştırmanın deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin sayıları ve cinsiyetleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrenci dağılımı

Grup	Kız	Erkek	Toplam
Deney	13	4	17
Kontrol	9	7	16

Deney ve kontrol gruplarının birbirine denk olduğu belirlemek için sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği ve akademik başarı testi ön test puanlarının karşılaştırıldığı bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarına ait bağımsız örneklem t testi sonuçları

Ölçek	Ölçüm	Grup	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Tutum ölçeği	Öntest	Deney	17	107.94	5.78	31	.97	.33
		Kontrol	16	109.62	5.17			
Akademik başarı testi	Öntest	Deney	17	13.64	1.22	31	.24	.80
		Kontrol	16	13.50	2.09			

Tablo 3 incelendiğinde Sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği ön testinde deney grubu ortalama puanının ($\bar{X}$) 107.94 ve kontrol grubu ortalama puanının ise ($\bar{X}$) 109.62 olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun ortalaması deney grubundan yüksek olmakla birlikte ortalamalar arasında istatistik olarak anlamlı bir fark yoktur ($t_{(31)}=.97$; $p>.05$). Başka bir ifadeyle deneysel işlem öncesinde deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumları farklılık göstermemektedir. Akademik başarı testinde ise deney grubu ortalamasının ($\bar{X}$) 13.64, kontrol grubu ortalama puanının ise ($\bar{X}$) 13.50 olduğu, ortalamalar arası farkın ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($t_{(31)}=24$; $p>.05$). Bir başka ifade ile deney ve kontrol grubunda olan öğrencilerin Sosyal Bilgileri dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu iki bulgu hem deney hem de kontrol grubunun derse olan tutum ve ders başarısı ölçütlerine göre deneysel işleme eşit düzeyde başladığını göstermektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla “Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği”, öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisinin öğrencilerin akademik başarısını ölçmek amacıyla da “Başarı Testi” kullanılmıştır. Ayrıca, öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi hazırlama sürecine yönelik deney grubundaki öğrencilerin görüşlerini belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği, Demir ve Akengin (2010) tarafından geliştirilmiştir. Kontrol ve deney grubunda bulunan öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla bu ölçek kullanılmıştır. Araştırmada kullanılmadan önce ölçek için gerekli izinler alınmıştır. Ölçekte 14 olumsuz, 12 olumlu madde yer almaktadır. Ölçekte yer alan olumsuz maddeler puanlanırken ters puanlanmaktadır. Ölçek beşli likert olarak hazırlanmıştır. Tutum ölçeğinden alınan puan arttıkça Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrencilerin olumlu tutumlarının arttığı ifade edilmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0.93 olarak hesaplanmıştır.

Akademik Başarı Testi, araştırmacılar tarafından öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisinin akademik başarıya olan etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Başarı testi geliştirilmeden önce gerekli uzman görüşlerine başvurulmuş ve ilgili alan yazın taranmıştır. Araştırmanın ilk etabında, Sosyal Bilgiler Öğretim programının 7. Sınıfın ilk üç ünitesi olan Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, İnsanlar, Yerler ve Çevreler ünitelerinde yer alan 13 kazanımı gösteren belirtke tablosu oluşturulmuştur (Tablo 4). Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, İnsanlar, Yerler ve Çevreler ünitelerinin kazanımlarına uygun olarak araştırmacı tarafından öğrenci yeteneklerine hitap edecek şekilde etkinlikler belirlenmiştir.

Tablo 4. Başarı testi kazanımları belirtke tablosu

Kazanımlar	Soru No
SB.7.1.1. İletişime etki eden davranış ile tutumları tespit ederek kendi davranışlarını ve tutumlarını yeniden gözden geçirir.	1,2,3,4
SB.7.1.2. Kişisel-toplumsal ilişkilerde pozitif iletişim yolunu kullanır.	5,6,7
SB.7.1.3. Sosyal etkileşim ve değişimde medyanın yerini tartışır.	8,9
SB.7.1.4. İletişim araçlarından faydalanırken haklarını uygular ve sorumluluklarını yapar.	10,11,12
SB.7.2.1. Osmanlı Devleti'nin nasıl siyasi bir güç olarak ortaya çıktığı ile birlikte bu durumu etkileyen faktörleri açıklar.	13,14,15
SB.7.2.2. Osmanlı Devleti'nin fethetme politikasını inceler.	16,17,18
SB.7.2.3. Osmanlı Devleti'nin değişim sürecini Avrupa'daki diğer gelişmeler ile ilişkilendirerek açıklar.	19,20
SB.7.2.4. Osmanlı Devleti'ndeki yenilik hareketlerinin sonucunda meydana gelen kurumlara bağlı olarak ekonomik ve toplumsal değişimler ile ilgili tespitler yapar.	21,22,23,24
SB.7.2.5. Osmanlı'daki sanat, estetik, kültür anlayışlarından örnekler gösterir.	25,26,27
SB.7.3.1. Çeşitli incelemeler ile birlikte geçmişten bugüne, yerleşik hayata geçmeye etki eden olgular hakkında tespitler yapar.	28,29,30
SB.7.3.2. Türkiye'deki nüfus dağılımına etki eden faktörlerden yola çıkarak Türkiye'nin demografik durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	31,32,33
SB.7.3.3. Çeşitli incelemelerle birlikte göç etmenin neden ile sonuçlarını tartışmaya sunar.	34,35,36
SB.7.3.4. Yerleşme ve seyahat özgürlüğü gibi temel hakların kısıtlanması durumunda meydana gelecek negatif durumları örneklendirir.	37,38

İlk üç ünitenin kazanımlarını kapsayan 38 soruluk test maddeleri uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Maddelerin geçerlik ve güvenilirlik analizinin yapılabilmesi için 153 öğrenciye pilot uygulaması yapılmıştır. Gerçekleştirilen pilot uygulama sonrası test maddelerinin madde güçlük indeksleri, madde ayırt edicilik değerleri incelenmiş ve güvenilirlik değeri hesaplanmıştır. Elde edilen analizler doğrultusunda ve kapsam geçerliği dikkate alınarak uzman görüşü doğrultusunda uygun olmayan test maddeleri çıkarılmıştır. Bu kriterler dikkate alınarak 25 maddeden oluşan “Başarı Testi” ortaya çıkmıştır. Akademik başarı testinin orta güçlükte ve bilenle bilmeyeni ayırt etmeye (geçerlilik) yarayan, güvenilir bir test olduğu belirlenmiştir.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu, araştırmacı tarafından hazırlanmış olup deney grubundaki öğrencilerin, öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formda, “Öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?” sorusu yer almaktadır.

Uygulama Süreci

Araştırmada kullanılacak verilerin toplanması için sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği ve akademik başarı testi kullanılmıştır. Araştırmanın başlangıcında ön test olarak akademik başarı testi ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği uygulaması yapılmış ve bu uygulamada yer alan belirtke tablosu programı kazanımlara ilişkin öğrencilerin ön bilgileri yoklanmıştır. Ön testlerin uygulanması tamamlandıktan sonra deney grubu ile öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi hazırlanmaya başlanmıştır. Ekim, Kasım ve Aralık aylarında üç sayı olacak şekilde deney grubu tarafından kazanım odaklı Sosyal Bilgiler dergisinin çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın uygulama içeriği Sosyal Bilgiler 7. Sınıf programının 1, 2, 3. Ünitelerin kazanım, beceri, değerleriyle sınırlı tutulmuştur. Bu süreçte kontrol grubu ile ders yapılmaya devam edilmiştir. Deney grubuna 7. Sınıf sosyal bilgiler programının ilk üç ünitesindeki kazanımlarla ilgili araştırma, inceleme, drama, röportaj, şiir, hikâye, mektup, karikatür gibi etkinlikler yaptırılmış ve kontrol grubuna ise geçen süre boyunca öğretim programının öngördüğü şekilde dersler işlenmiştir. Deney grubunda yapılan etkinlikler görsellerle de desteklenerek ilgili sayıda yerini almıştır. Kontrol grubuna ise müdahalede bulunulmamış ve ders akışı devam etmiştir. Deney grubunda, Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, İnsanlar, Yerler ve Çevreler ünitelerinin ders kazanımlarını kapsayan etkinliklerin yer aldığı ayda bir

çıkacak şekilde öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi 3 sayı olarak hazırlanmış ve basılmıştır. Uygulama süreci bittiğinde deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilere akademik başarıyı belirlemek için son test yapılmıştır. Ayrıca, kontrol ve deney grubunda bulunan öğrencilere son test olarak sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. En son olarak deney grubunda yer alan öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Nicel ölçme araçlarından elde edilen veriler çözümlenmesinde kullanılacak istatistik tekniklerinin belirlenmesinde verilerin normal dağılımda olup olmaması büyük önem taşır. Örneklem büyüklüğünün 30'un altında olduğu durumlarda Shapiro-Wilk değeri normal dağılımın denetlenmesinde kullanılabilir (Karagöz, 2016). Bununla birlikte, verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının da incelenerek normal dağılım hakkında karar verilmesi tavsiye edilir (Field, 2006).

Tablo 5. Ölçme araçlarından elde edilen verilerin normallik testi sonuçları

Ölçek	Ölçüm	Grup	N	Çarpıklık	SE	Basıklık	SE	Shapiro-
Tutum ölçeği	Öntest	Deney	17	-.32	.55	-.69	1.06	.56
		Kontrol	16	-.45	.56	.01	1.09	.88
	Sontest	Deney	17	-1.13	.55	1.16	1.06	.87
		Kontrol	16	-.23	.56	-1.48	1.09	.10
Akademik başarı testi	Öntest	Deney	17	.07	.55	-.76	1.06	.10
		Kontrol	16	-.02	.56	-1.17	1.09	.36
	Sontest	Deney	17	.16	.55	-.88	1.06	.59
		Kontrol	16	-.25	.56	-.95	1.09	.27

Nicel ölçme araçlarından elde edilen veriler istatistik paket programı yardımıyla çözümlenmiştir. Tablo 5'de araştırma gruplarına öntest ve sontest olarak uygulanan ölçme aracından elde edilen verilerin normallik testleri sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlara göre tutum ölçeğinden her iki ölçümde de deney ve kontrol gruplarından elde edilen verilerin çarpıklık katsayılarının -1.13 ile -.23 arasında, basıklık katsayılarının -1.48 ile .01 ve Shapiro-Wilk katsayılarının ise .10 ile .88 arasında olduğu tespit edilmiştir. Akademik başarı testinde ise her iki ölçümde de deney ve kontrol gruplarından elde edilen verilerin çarpıklık katsayılarının -.25 ile .16 arasında, basıklık katsayılarının -1.17 ile -.76 ve Shapiro-Wilk katsayılarının ise .10 ile .59 arasında olduğu tespit edilmiştir. Can (2018), Karagöz (2016), Tabachnick ve Fidell'e (2007) göre bu değerler elde edilen verilerin her ölçümde normal dağılımda olduğunu göstermekte olduğundan ölçme araçlarından elde edilen veriler bağımlı örneklem t testi ve bağımsız örneklem t testi ile çözümlenmiştir. Bu iki analiz yöntemi ölçümler veya gruplar arasındaki anlamlı farkın yönünü oldukça kuvvetli bir şekilde belirlemekle birlikte farkın etki derecesini göstermemektedir. Bu yüzden her iki analiz yöntemi sonuçlarından yola çıkarak etki büyüklüğü (η^2) hesaplanmıştır. Bu hesaplamadan elde edilen sonuçlar küçük etki ($\eta^2=.2$), orta düzeyde etki ($\eta^2=.5$), büyük etki ($\eta^2=.8$) ve çok büyük etki ($\eta^2>1.00$) olarak değerlendirilir (Can, 2018). Ayrıca yapılan istatistik analizlerde Levene testi sonuçlarının anlamlı olmadığı ($p>.05$), yani varyansların eşit dağıldığı belirlenmiştir. Tutum ölçeği kullanılarak elde edilen verilerin her ölçümdeki iç tutarlılık katsayıları (Conbach Alfa) .78 ila .92 arasında, akademik başarı testinden elde edilen verilerin her ölçümdeki güvenilirlikleri (KR-20) ise .74 ila .78 aralığında değişmekte olduğu belirlenmiştir. Bu değerler ölçme araçlarıyla yapılan ölçümlerden elde edilen verilerin güvenilirliğinin yeterli olduğunu göstermektedir.

Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yapılmıştır. Deney grubunda yer alan öğrenciler ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler yazılı hale getirilmiştir. Her öğrencinin soruya verdiği cevaplar doğrultusunda kodlar ve kategoriler oluşturulmuş olup araştırmacıdan başka bir araştırmacı uzman teyidini gerçekleştirmiştir. İki araştırmacı daha sonra bir araya gelerek uzlaşılmayan noktalar üzerinde görüş birliğine varmışlardır.

Bulgular

Araştırmada yer alan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin sosyal bilgiler tutum ve akademik başarı testi ön test ve son test puanlarının karşılaştırılması için yapılan bağımlı gruplar t testi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanlarına ait bağımlı örneklem t testi sonuçları

Ölçek	Grup	Ölçüm	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Tutum ölçeği	Deney	Ön test	17	107.94	5.78	16	6.62	.00*
		Son test	17	118.11	2.89			
	Kontrol	Ön test	16	109.81	5.17	15	.18	.86
		Son test	16	109.62	6.41			
Akademik başarı testi	Deney	Ön test	17	13.64	1.22	16	9.39	.00*
		Son test	17	19.47	2.69			
	Kontrol	Ön test	16	13.50	2.09	15	3.43	.00*
		Son test	16	14.62	2.60			

*p<.05

Deney ve kontrol gruplarının ölçme araçlarının ön test ve son test uygulamalarından aldıkları puanlara ait bağımlı örneklem t testi sonuçları Tablo 6'da görülmektedir. Buna göre deney grubunun Sosyal Bilgiler dersi tutum ölçeği son test ortalamasının ($\bar{X}=118.11$), deneysel işlem öncesindeki ön test ortalamasına göre ($\bar{X}=107.94$) belirgin şekilde arttığı ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($t_{(16)}=6.62$; $p<.05$). Kontrol grubunda ise Sosyal Bilgiler dersi tutum ölçeği ortalamalarının ön test ($\bar{X}=109.81$) puanlarının son teste ($\bar{X}=109.62$) göre önemli bir fark oluşturmadığı, mevcut farkın ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($t_{(15)}=.18$; $p>.05$). Daha açık bir ifadeyle deney grubuna uygulanan öğrenci tasarımı dergi kapsamında yapılan öğretim etkinlikleri katılımcıların Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarında olumlu bir gelişme sağlarken, kontrol grubuna uygulanan öğretimin derse karşı tutumlarda anlamlı bir değişim yaratmadığı söylenebilir.

Deney grubunda akademik başarı testi son test ortalaması ($\bar{X}=19.47$), deneysel işlem öncesindeki ön test ortalamasına göre ($\bar{X}=13.64$) belirgin şekilde arttığı (Tablo 6) ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($t_{(16)}=9.39$; $p<.05$). Kontrol grubunda ise akademik başarı testi ortalamalarının ön teste ($\bar{X}=13.50$) göre son teste ($\bar{X}=14.62$) artış gösterdiği ve ortalamalar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($t_{(15)}=3.43$; $p<.05$). Bir başka ifadeyle deney grubuna uygulanan öğrenci tasarımı dergi etkinlikleri Sosyal Bilgiler dersi akademik başarısı üzerinde anlamlı düzeyde bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin sosyal bilgiler tutum ve akademik başarı testi son test puanlarının karşılaştırılması için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Deney ve kontrol gruplarının son test puanlarına ait bağımsız örneklem t testi sonuçları

Ölçek	Ölçüm	Grup	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p	η^2
Tutum ölçeği	Son test	Deney	17	118.11	2.89	31	4.95	.00*	1.72
		Kontrol	16	109.62	6.41				
Akademik başarı testi	Son test	Deney	17	19.47	2.69	31	5.24	.00*	1.83
		Kontrol	16	14.52	2.60				

*p<.05

Tablo 7, Sosyal Bilgiler dersi tutum ölçeği son testinde deney ve kontrol gruplarının ortalama puanlarına ait bağımsız örneklem t testi sonuçlarını göstermektedir. Buna göre deney grubunun son test ortalamasının ($\bar{X}=118.11$), kontrol grubu son test ortalamasından ($\bar{X}=109.62$) belirgin bir şekilde yüksek olduğu ve ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(31)}$

=4.95; $p<.05$). Bu sonuca göre deney grubuna uygulanan öğrenci tasarımı dergi kapsamında yapılan öğretim etkinliklerinin katılımcıların Sosyal Bilgiler dersine olan tutumları üzerinde kontrol grubunda uygulanan öğretim sürecine göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha olumlu etki yaptığı belirlenmiş, bu etkinin büyüklüğünün ise bir hayli yüksek ($\eta^2=1.72$) olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 7, Sosyal Bilgiler dersi akademik başarı son testinde deney ve kontrol gruplarının ortalama puanları incelendiğinde deney grubunun son test ortalamasının ($\bar{X}=19.47$), kontrol grubu son test ortalamasından ($\bar{X}=14.52$) belirgin bir şekilde yüksek olduğu ve ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(31)}=5.24$; $p<.05$). Bu sonuca göre deney grubuna uygulanan öğrenci tasarımı dergi kapsamında yapılan öğretim etkinliklerinin katılımcıların Sosyal Bilgiler dersi akademik başarıları üzerinde kontrol grubunda uygulanan öğretim sürecine göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha olumlu etki yaptığı belirlenmiştir. Söz konusu bu etkinin büyüklüğü ise oldukça yüksektir ($\eta^2=1.83$).

Deney grubunda yer alan katılımcıların öğrenci tasarımı dergi kapsamında gerçekleştirilen uygulama sürecine ilişkin görüşleri analiz edilmiş olup ortaya çıkan temalar Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. Öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisine yönelik öğrenci görüşleri

Temalar	f
Motivasyon artırma	14
Eğlenceli öğretim	9
Yaratıcılığı geliştirme	7
Başarıya olan etki	4
Akademik gelişim	4
Yetenekleri keşfetme	3
Olumsuz özellikler	3

Tablo 8’de deney grubunda yer alan katılımcıların öğrenci tasarımı sosyal bilgiler dergisi kapsamında yapılan etkinliklere yönelik görüşleri incelendiğinde yedi temanın ortaya çıktığı görülmüştür. Öğrenci tasarımı Sosyal Bilgiler dergisine yönelik öğrenci görüşlerinin motivasyon artırma (f=14) temasında yoğunlaştığı görülmektedir. Motivasyon artırma temasına yönelik Ö15 kodlu öğrenci “...dergi çıkarmaya karar verdikten sonra araştırmalar yapmaya başladık. Konuşuyorduk, tartışıyorduk. Yapıyor, yaptığımız araçları kullanıyorduk. İlk dergide fotoğraflarımızı görünce eriştiğimiz mutluluğun sonu yoktu. Başardıkça çalışma çabamız artıyordu...” görüşünü belirtmiştir. Ö9 kodlu öğrenci ise “...aslında dergiden önce ön yargılıydım, yapmaya başlayınca hoşuma gitti. İyi ki de bu dergiyi yapmışız. Dergilerde ilginç bulduğum bilgiler oluyordu. Hevesle bakıyordum. Su içer gibi okuyordum. Evdekilere de okuyordum. Her şey güzeldi. Güzel ve heyecanlı çalışmalarımız oldu. Keşke hiç bitmese, üç dergi yaptık üçü de güzeldi. Açıp açıp yeniden okuyorum çalışmalarımızı. Bu sene planlı çalışmalar oldu. Bu da hep dergi sayesinde oldu...” görüşünü ifade etmiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin görüşleri incelendiğinde eğlenceli öğretim (f=9) ön plana çıkan bir başka tema olmuştur. Eğlenceli öğretim temasına yönelik Ö2 kodlu öğrenci “...dergiyi hazırlarken çok eğlendiğimiz bir etkinlik oldu Hacivat ile Karagöz’ü canlandırmak. Onları konuşarak canlandırmak, maskelerini takmak heyecan vericiydi. Çalışmanın bir başka boyutu da hazır metinleri değil, konulara uygun metinlere göre yazmak çok çekiciydi, sürükleyiciydi...” görüşünü belirtmiştir. Yaratıcılığı geliştirme (f=7) teması da öğrencilerin görüşlerinde ortaya çıkan bir başka yüksek tema olup bu tema içerisinde yer alan Ö17 kodlu öğrenci “...aslında bana göre en verimli çalışma dergiyi oluşturmadan önce sınıfça yaptığımız beyin fırtınalarıydı. Tüm öğrenciler yapmamız gereken etkinliklerin neler olacağına dair aklına geleni söylemesi ve böylece bunların içinden özgün fikirleri alıp uygulaması faydalı ve verimli oluyordu...” görüşünü belirtmiştir. Belirtilen bu üç temanın yanında deney grubunda yer alan öğrenciler tarafından başarıya olan etki (f=4), akademik gelişim (f=4), yetenekleri keşfetme (f=3) ve olumsuz özellikler (f=3) temaları ortaya konmuştur.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada deney grubu öğrencilerinin sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerle sosyal bilgiler dergisi tasarımları sağlanmış, kontrol grubunda ise ders süreci normal bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen uygulama sonrasında ölçme araçları deney ve kontrol gruplarına

son test olarak uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ölçme araçlarının ön test ve son test uygulamalarından aldıkları puanlar incelendiğinde deney grubunun sosyal bilgiler tutum ölçeği son test ortalamasının deneysel işlemden önce uygulanan ön test ortalamasına göre artış gösterdiği ve ortaya çıkan bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre deney grubu öğrencilerine uygulanan öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi kapsamında yapılan şiir, hikaye, resim, biyografi, drama, karikatür, pandomim, film, eleştiri, beyin fırtınası, köşe yazısı, fıkra, bilmece, bulmaca, mani, tasarım, mektup, türkü, hayal perdesi gibi etkinliklerin katılımcıların sosyal bilgiler dersine olan tutumları üzerinde öğretmen merkezli klasik yöntemlere göre olumlu etkisinin daha çok olduğu görülmektedir.

Deney ve kontrol gruplarının ölçme araçlarının ön test ve son test uygulamalarından aldıkları puanlar incelendiğinde deney grubunun akademik başarı testi son test ortalamasının deneysel işlem öncesindeki ön test ortalamasına göre artış gösterdiği ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde Çelikcan (2010), Şengün (2006), Bilgi (2008) tarafından yapılan çalışmalarda aktif öğrenmenin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre öğrenci tasarımlı dergi hazırlanırken aktif öğrenme tekniklerinin uygulandığı deney grubunun akademik başarısının kontrol grubundan daha yüksek olduğu görülmüş ve yapılan çalışmanın literatürle benzerlik taşıdığı görülmektedir. Karaçağıl (2014), Yüksel (2016) tarafından yapılan çalışmalar sosyal bilgiler dersinde yapılan yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcılıklarını, akademik başarılarını artırdığını, yazma becerilerinin gelişmesiyle dersin eğlenceli hale geldiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada da öğrenci tasarımlı dergi kapsamında yazılan hikâye, köşe yazısı, şiir, anı, haber metni, deneme ve benzeri edebi türler deney grubu öğrencilerinin konuyla ilgili akademik başarısını sözel yaratıcılıklarının pozitif alanda değişmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu bulgularla yukarıdaki bulgular paralellik arz etmektedir.

Turan (2015), Demirer (2013), Demir (2011), Koçak (2004) tarafından yapılan çalışmalarda edebi türlerden biri olan hikâyenin sosyal bilgiler dergisinde kullanımı önce ilgiyi, sonra akademik başarıyı artırdığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada da öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi kapsamında öğrencilere farklı konularda hikâyeler yazdırılmış, etkinlikler neticesinde deney grubundaki öğrencilerin derse karşı ilgisinin arttığı, motivasyonunun yükseldiği, akademik başarısının arttığı görülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin, öğrenci tasarımlı dergi kapsamında konuyla ilgili karikatürler çizmiş, onların karikatür becerisinde meydana gelen gözle görülür gelişme onların sosyal bilgiler dersine karşı ilgilerinin artmasına, böylece dersin daha eğlenceli olmasına katkı sağlamıştır. Varılan bu sonuç, Koçoğlu (2012) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Ay (2018) ve Gürler (2018) tarafından yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler dersinin öğretiminde kullanılan mektup ve şiir yazma etkinliklerinin öğrenci başarısına, konunun kavranmasına, dersin sıkıcılıktan sıyrılıp daha eğlenceli hale gelmesine katkı sağladığı ortaya konulmuştur. Kazanım odaklı öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi kapsamında farklı konularda deney grubundaki öğrencilerin şiir ve mektup yazmaları sağlanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerde görülen değişim bahsi geçen çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Ayrıca bu çalışmada deney grubunda yer alan öğrencilere öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi kapsamında çeşitli röportaj etkinlikleri yapılmıştır. Etkinliklerin dergide yer alması neticesinde öğrenci motivasyonunun, derse karşı tutumun olumlu anlamda gelişim gösterdiği söylenebilir. Genel anlamda dergi kapsamında yapılan etkinlikler öğrenci başarısını da yükseltici niteliktedir. Bu sonuç Özür (2010) ve Torun'un (2018) yaptıkları araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Torun (2018) deney grubunda yerel toplum çalışmaları (röportaj vb.) uygulamış ve deney grubu öğrencilerinde kontrol grubuna göre sosyal bilgiler dersine olan tutumlarında anlamlı bir fark görmüştür. Özür (2010) çalışmasında sınıf dışı etkinliklerin (röportaj vb.) öğrenci başarısına olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın nitel bölümünde deney grubundaki öğrencilerin öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisi hakkındaki görüşleri incelendiğinde yapılan uygulamanın çoğunlukla olumlu karşılandığı ifade edilmiştir. Öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisinin motivasyon artırıcı bir özelliği olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrenci tasarımlı sosyal bilgiler dergisinin dikkat çektiği, dersi daha eğlenceli hale getirdiği, dersi sıkıcılıktan kurtardığı, öğrencilerin yeteneklerini fark etmelerine katkı sağladığı, sınıfın dışına çıkarak hayatın kendisini öğrenme alanı haline getirdiği söylenebilir. Öğrenci tasarımlı

sosyal bilgiler dergisi ile yapılandırmacı kurama uygun olarak öğrenci merkezli öğretim için uygun ortamlar sağlanmıştır. Sürecin tamamında öğretmen yol gösterici, öğrenci ise tasarlayan, karar veren ve uygulayan taraf olmuş ve aktif öğrenmenin yolu açılmıştır.

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler yapılabilir.

- ✓ Öğrenci tasarımı dergi uygulamasının akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi konusu bağımsız değişkenler değiştirilerek ya da eğitim kademesi değiştirilerek farklı ders ve farklı kazanımlarda uygulanabilir.
- ✓ Öğrenci tasarımı dergilerin okullarda yaygınlaştırılmasını sağlamak faydalı olacaktır. Öyle ki sadece sosyal bilgiler dersinde değil her branşta kazanımlara uygun olarak etkinlikler yapılabilir ki bunun için de öğretmenler bu tür etkinlikler hakkında teşvik edilmelidir. Okullarda yalnızca sosyal bilgiler değil her dersin kazanımlarına uygun olarak dergiler çıkarılabilir.
- ✓ Dergi yayımlamanın maliyeti yüksek olacağından okullarda yapılan kazanım bazlı etkinlikler e-dergi kapsamında değerlendirilerek maliyet düşürülebilir. Bu da kazanım odaklı dergilerin yaygınlaşması açısından önemli bir avantaj sağlayacaktır.

Kaynakça

- Ay, A. (2018). *Sosyal bilgiler öğretim programında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir kullanımının öğrenci başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Erzincan Üniversitesi.
- Baki, A ve Gökçe, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70397> adresinden 25/12/2022 tarihinde ulaşılmıştır.
- Bilgi, M.G. (2008). *Ortaöğretim kurumlarında coğrafya dersi kapsamındaki çevre konularının öğretiminde aktif öğretim yöntemlerinin rolü* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Can, A. (2018). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Çelikcan, Ş. (2010). *Sosyal bilgiler dersi bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanının aktif öğrenme yöntemleri ile işlenmesinin öğrencinin akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Demir, S.B. (2011). *Sosyal bilgiler öğretim programına göre tasarlanmış hikâyelerin etkililiği* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Demir, S.B. ve Akengin, Y. (2010). Sosyal bilgiler dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 26-40. <http://www.e-ijer.com/en/download/article-file/89705> adresinden 20/12/2022 tarihinde ulaşılmıştır.
- Demirel, Ö. (2018). *Eğitim sözlüğü*. (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Demirer, V. (2013). *İlköğretimde e-öyküleme kullanımı ve etkileri* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Field, A. (2006). *Discovering statistics using SPSS*. Sage.
- Gürler, A.Z. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde şiir kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Manisa Celal Bayar Üniversitesi.
- Karaçağıl, C.(2014). *Sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanmanın öğrenci akademik başarısına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Nobel.
- Koçak, A. (2004). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde Osmanlı Devleti'nin 19. ve 20. yüzyıllarının öğretiminde hatıra ve hikâyelerin kullanılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Koçoğlu, E. (2012). *6. sınıf sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının erişiyeye göre değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Lepper, M.R. (1988). Motivational considerations in the study of instruction. *Cognition and Instruction*, 5(4), 289-309. https://doi.org/10.1207/s1532690xci0504_3
- Özür, N. (2010). *Sosyal bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25 (1), 54-67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Sanemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya* (25. Baskı). Anı Yayıncılık.

- Şengün, N.(2006). *Yapılandırmacılık kuramına dayalı olarak hazırlanan aktif öğretim yöntemlerinin akan elektrik konusunda öğrencilerin fen başarıları ve tutumlarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Celal Bayar Üniversitesi.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2007). *Using multivariate statistics*. Pearson Education Limited.
- Torun, E. (2018). *Sosyal bilgiler dersinde yerel toplum çalışmalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Turan, M. (2015). *Tarihi hikâyelerin ilkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretimindeki önemi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Giresun Üniversitesi.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2008). *Çocuk edebiyatı*. Akçağ.
- Yüksel, T. (2016). *Ortaokul 5. sınıf Türkçe derslerinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazmaya dönük tutumlarına ve sözel yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

